

Bemærkninger til forslaget til folketingsbeslutning

I. Den sjette internationale Tinoverens- komsts forhistorie

Den sjette internationale Tinoverenskomst er led i en fortsat række af internationale aftaler, som siden 1956 er blevet indgået med det hovedformål at stabilisere verdensmarkedet for tin og dermed tinprisen. Overenskomsten afløser Den femte internationale Tinoverenskomst, der trådte i kraft den 1. juli 1976, og hvis forlængede gyldighedsperiode udløb den 30. juni 1982.

Tinoverenskomsten må desuden ses som led i det integrerede råvareprogram, hvorom der blev opnået enighed i 1976 på De forenede Nationers fjerde Konference om Handel og Udvikling (UNCTAD IV). Programmet, hvis hovedsigte er gennem internationale aftaler at tilvejebringe stabile forhold i den internationale handel med 18 råvarer, heriblandt tin, har sin baggrund i udviklingslandenes ønsker om forbedrede vilkår for råvareeksporten.

Forud for det oprindelig fastsatte udløbstidspunkt for den femte tinaftale, den 30. juni 1981, blev 1. samling af FN's Tinkonference 1980 afholdt i UNCTAD-regie i april/maj 1980 for at genforhandle aftalen. Hverken under denne eller under de to følgende mødesamlinger (henholdsvis december 1980 og marts 1981) lykkedes det dog at nå til enighed om en ny aftale. Det internationale Tinråd besluttede derfor den 14. januar 1981 i overensstemmelse med overenskomstens bestemmelser at forlænge Den femte internationale Tinoverenskomsts gyldighedsperiode til den 30. juni 1982. I juni 1981 lykkedes det herefter at afslutte forhandlingerne med den nu foreliggende aftaletekst som resultat.

Imidlertid tog såvel USA som Bolivia forbehold over for forhandlingsresultatet og meddelte på et tidligt tidspunkt, at de ikke agtede at tilslutte sig Den sjette internationa-

le Tinoverenskomst. USA – der tegner sig for 27 pct. af importen af tin – fandt navnlig, at det aftalte stødpudelagers størrelse ville være utilstrækkelig, og at adgangen til eksportbegrænsning var for stor. Bolivia – der er fjerdestørste eksportland (ca. 15 pct.) – var stort set af den modsatte opfattelse.

Der kunne herved ikke opnås den fornødne tilslutning til at overenskomsten kunne træde endeligt i kraft den 1. juli 1982. Da der ved fristens udløb den 30. april 1982 blandt forbrugerlandene kun var opnået tilslutning fra lande, der tegnede sig for ca. 50 pct. af forbruget, kunne overenskomsten end ikke træde midlertidigt i kraft, idet dette forudsatte tilslutning fra lande, der dækker 65 pct. Udover USA havde således USSR og en række østlande ikke tilsluttet sig aftalen. På producentsiden havde lande, der tegnede sig for 80 pct. af produktionen, tilsluttet sig aftalen.

På baggrund heraf indkaldte UNCTAD's generalsekretær til en konference i juni 1982, hvor de lande, der havde ratificeret, henholdsvis afgivet notifikation om midlertidig anvendelse af overenskomsten, vedtog at sætte denne i kraft midlertidigt og i sin helhed inden for deres egen kreds fra 1. juli 1982.

Forud herfor havde EF afgivet en erklæring, hvori der blev givet tilslutning til den midlertidige anvendelse af overenskomsten, men samtidig udtrykt ønske om, at Tinrådet skulle foretage en vurdering af overenskomstens funktion efter et års forløb. På producentsiden havde de tinproducerende ASEAN-lande (Malaysia, Thailand og Indonesien, der i alt modsvarer ca. 75 pct. af tineksporten) forud for producentlandenes tilslutning til at sætte overenskomsten midlertidigt i kraft besluttet at danne en producentsammenslutning.